

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

УДК 378.091.26:796.332

DOI: 10.12958/2227-2844-2019-4(327)-1-92-99

Леонтєва Інна Василіївна,

старший викладач кафедри спортивних дисциплін ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ, Україна.

traktat@66ukr.net

<https://orcid.org/0000-0001-9394-0808>

Леонтєв Олег Вікторович,

старший викладач кафедри спортивних дисциплін ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ, Україна.

ataka1966@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-7252-0609>

ФОРМИ ОБЛІКУ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ НАВЧАЛЬНО- НАУКОВОГО ІНСТИТУТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ФУТБОЛ З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ»

Підготовка педагога – тренера з кожного окремого виду спорту, справа державної ваги. Так, сфера діяльності тренера з ігрових видів спорту, має досить широкий діапазон: загальноосвітні школи, середні спеціальні навчальні заклади, дитячо-юнацькі спортивні школи загальної спрямованості та олімпійського резерву, спортивні клуби ЗВО і спортивних товариств, команди вищих розрядів.

Корінне поліпшення якості підготовки майбутніх спеціалістів в галузі фізичного виховання і спорту може бути забезпечене не тільки суттєвим удосконаленням методів навчання, але і надійним зворотнім зв'язком, який реалізується через навчальну, творчу та практичну діяльність студентів. Контроль цієї діяльності, тобто контроль якості результатів навчання – одна з важливих проблем методичного характеру.

Контроль та оцінювання повинні виконувати найважливіші контролюючу, мотивуючу та виховну функції. Реалізація мотивуючої функції означає, що система оцінювання має спонукати студента до систематичної роботи та досягнення на цій основі більш якісного рівня. В оцінці відображається спосіб визначення праці кожного студента при вивченні певної дисципліни (Лісенчук, 2003, с. 56).

За вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації основною

формою контролю знань та вмінь студентів є складання ними всіх модулів, запланованих з даної дисципліни. Обрана система контролю повинна забезпечувати об'єктивний контроль знань студентів з кожного модуля, що вивчається, і забирати невелику кількість часу аудиторних занять (Вознюк, 2000, с. 48).

Мета даної роботи полягає в набутті теоретичних знань з історії розвитку футболу, сучасного стану футболу в світі, в Україні, вивченні офіційних правил гри, організації змагань з футболу, оволодінні техніко-тактичними діями в захисті та нападі, вивченні засобів та методів навчання та удосконалення техніки та тактики гри в футбол. При вивченні дисципліни студенти оволодівають практичними навичками викладача фізичної культури, виконують обов'язки арбітра з футболу та організатора змагань з футболу.

У вдосконаленні педагогічного контролю на основі запровадження багатобальної системи оцінювання знань та вмінь студентів в умовах кредитно-модульної системи навчання (Костюкевич & Перепелиця & Гудима & Поліщук, 2017, с. 98).

Управління навчальним процесом можливе тільки на підставі даних контролю. Завдання контролю зводяться до того, щоб:

- 1) виявити обсяг, глибину і якість сприйняття (засвоєння) матеріалу, що вивчається;
- 2) визначити недоліки у знаннях і намітити шляхи їх усунення;
- 3) виявити ступінь відповідальності студентів і ставлення їх до роботи, встановивши причини, які перешкоджають їх роботі;
- 4) виявити рівень опанування навиків самостійної роботи і намітити шляхи і засоби їх розвитку;
- 5) стимулювати інтерес студентів до предмета і їх активність у пізнанні.

Контроль – це продовження навчальної діяльності педагога і педагогічного колективу, він пов'язаний з усіма видами навчальної роботи і має навчити студентів готуватись до перевірки з першого дня занять і кожного дня, а не наприкінці семестру або навчального року.

Підготовка студентів Інститута «Фізичного виховання і спорту» до практичної діяльності передбачає спеціалізацію по різних видах спорту, серед яких чинне місце займає футбол (Локшинов, 2006, с. 73).

Завданнями вивчення дисципліни «футбол з методикою викладання» є:

1. Оволодіти теоретичним матеріалом курсу, у тому числі правилами гри;
2. Оволодіти методикою проведення занять з технічної підготовки;
3. Оволодіти методикою проведення занять з тактичної підготовки;
4. Виконати нормативні умови при проведенні занять: функціональна підготовка, робота з м'ячем, тактичні дії, правила суддівства.

У результаті вивчення курсу студенти повинні знати:

- історію розвитку футболу в світі та в Україні;

- основні прийоми техніки гри і методики їх навчання;
- основні тактичні дії гри і методики їх навчання;
- основні правила гри, види робочої документації для проведення змагань, жести судді під час гри, суддівство змагань;

- засоби запобігання травматизму.

Студенти повинні вміти:

- правильно показати виконання основних технічних прийомів і тактичних дій гри;
- методично грамотно провести навчання основних технічних прийомів гри;
- методично грамотно провести навчання основних тактичних дій гри;
- організувати й провести змагання, суддівство змагань;
- правильно користуватися суддівськими жестами та вести протокол змагань (Сичов, 2002, с. 88).

Модульна програма навчання з дисципліни «Футбол з методикою викладання» була розподілена на змістовні модулі, кожен з яких містить окремі теми аудиторної та самостійної роботи. Кожен змістовний модуль оцінювали певною кількістю балів, загальна сума яких за всі модулі дисципліни дорівнювала 100 балів (табл.1).

Таблиця 1

Змістові модулі з предмету. Футбол з методикою викладання

ЗМІСТ І СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ				Сума балів	
Модуль І	Аудиторна робота	ЗМ	Теоретичний блок	10	59
		ЗМ2	Практичний блок	39	
		ЗМ	Контрольний захід (залік)	10	
Модуль П	Індивідуальна робота	ЗМ1	Індивідуальні заняття (техніко- тактичне та фізичне удосконалення)	6	21
		ЗМ2	ІНДЗ	15	
Модуль Ш	Самостійна робота	ЗМ1	Скласти картотеку науко-во-методичної літератури, Інтернет джерел	20	
		ЗМ2	Скласти комплекс вправ для навчання окремого технічного прийому. Підібрати рухливі ігри та естафети для удосконалення технічних прийомів татактичних дій		
		ЗМ3	Аналіз навчального матеріалу гри з туризму та рухливих ігр в існуючій програмі з фізичної культури для учнів ЗОШ		
Усього балів:				100	

Оцінювання успішності студента при засвоєнні змістового модулю здійснювалась на основі результатів поточного і підсумкового контролю.

Нарахування балів проводилось у встановлений термін, передбачений робочим планом дисципліни. При цьому у кожному змістовному модулі встановлювали форми контролю знань і їхню кількість (навчальна активність студента на занятті, навчальна практика, нормативи, результати тестування, написання індивідуального науково-дослідного завдання, самостійна робота, якість конспекту лекцій) (Сіренко, 2006, с. 32).

У практичний блок ми включили наступні форми контролю: контрольні вправи для визначення рівня оволодіння технічними прийомами (19 балів), (див. табл. 2); практичне суддівство (5 балів); оцінка за підготовку і проведення фрагментів уроку «фізична культура» (15 балів).

У процесі навчання в період 2016-2018 н.р. за кредитно-модульною системою здійснювали контроль успішності з дисципліни «Футбол з методикою викладання» студентів Навчально-наукового інституту фізичного виховання і спорту Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (50 осіб) (див. табл. 3) (Вихров, 2000, с. 61).

Контрольні навчальні нормативи та вимоги

1) 5 ударів по м'ячу на точність з місця одним із вивчених способів у вказану третину футбольних воріт з відстані 16,5 м (м'яч перетинає лінію воріт у повітрі) 2) ведення м'яча 9 м по прямій (не менше ніж 2 торкання) при швидкому бігу, здійснюючи удар з метою забити гол у зоні між 9 та 7 м до гандбольних воріт, на результат (спроба зараховується, якщо м'яч потрапляє у ворота; при необхідності надається друга спроба):

Таблиця 2

Хлопці	Дівчата	Рівень компетентності
1) 5 ударів по м'ячу на точність з місця		
1 або жодного влучного удару	Жодного влучного удару	1
2	1	2
3	2	3
4	3	4
5	4	5

2) ведення м'яча 9 м по прямій

Хлопці	Дівчата	Рівень компетентності
понад 4,0 с	понад 4,5 с	1
4,0 с	4,5 с	2
3,8 с	4,2 с	3
3,5 с	4,0 с	4
менше 3,5 с	менше 4,0 с	5

3) жонгливання м'ячем правою і лівою ногами:

Хлопці	Дівчата	Рівень компетентності
менше 18 разів	менше 10 разів	1
18 разів	10 разів	2
20 разів	12 разів	3
22 разів	13 разів	4
більше 22 разів	більше 13 разів	5

4) жонглювання м'ячем головою:

Хлопці	Дівчата	Рівень компетентності
менше 18 разів	менше 10 разів	1
18 разів	10 разів	2
20 разів	12 разів	3
22 разів	13 разів	4
більше 22 разів	більше 13 разів	5

5) вкидання м'яча із-за бічної лінії:

Хлопці	Дівчата	Рівень компетентності
менше 20 м	менше 10 м	1
20 м	15 м	2
25 м	20 м	3
30 м	25 м	4
більше 30 м	більше 25 м	5

6) удар по м'ячу ногою з рук на дальність і точність з розбігу не більше 4 кроків, не виходячи з-за меж штрафного майданчику, в кращих умовах коридор шириною 10 м (враховується кращий результат двох спроб).

Хлопці	Дівчата	Рівень компетентності
до 24 м	до 20 м	1
24 м	20 м	2
30 м	24 м	3
34 м	30 м	4
більше 34 м	більше 30 м	5

Таблиця 3

Показники успішності студентів з дисципліни «Футбол з методикою викладання»

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою ЛНУ	Результати успішності	Середній бал
A	Відмінно	90-100	20% (10 студ.)	81 бал
BC	Добре	75-89	50% (25 студ.)	
DE	Задовільно	60-74	25% (13 студ.)	
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	35-59	5% (2 студ.)	
F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	1-34	0% (0 осіб)	

Запровадження кредитно-модульної системи організації навчання й контролю знань сприяло підвищенню рівня успішності навчання студентів. Така система оцінювання спрямована перед усім на зміну мотиваційних настанов студента. Останній знає, що для отримання високої оцінки він має працювати упродовж усього семестру. Окрім цього, нова система навчання стимулює студентів до постійної самостійної роботи, активності, творчості і таким чином дозволяє досягати вищого рівня підготовки фахівців у галузі фізичного виховання і спорту.

У подальшій роботі плануємо удосконалити контрольно-модульну програму з футболу для здобувачів вищої освіти.

Список використаної літератури

1. Вихров К. *Педагогічний контроль в процесі тренування* / К. Вихров, В. Догодайло. К., 2000. 66 с. **2. Вознюк Т.В.** *Основи теорії та методики спортивного тренування*. Навчальний посібник. Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю., 2016. 240 с. **3. Костюкевич В. М.,** Перепелиця О. А., Гудима С. А., Поліщук В. М. *Теорія і методика викладання футболу: навчальний посібник*. 2-е вид. перероб. та доп. за заг. ред. В. М. Костюкевича. Київ: КНТ, 2017 310 с. **4. Лісенчук Г. А.** *Управління підготовкою футболістів*. К.: Олімп. л-ра, 2003. 272 с. **5. Люшинов Н. М.** *Мистецтво підготовки висококласних футболістів*. М.: Рад. спорт, ТВД Дивізіон, 2006. 446 с. **6. Сіренко Р. Р.** *Комплексний контроль працездатності юних футболістів: методика, оцінка та корекція*. К.: Федерація футболу України, ВКФ «Комбі ЛТД», 2006. 116 с. **7. Сичов Б. В.** Критерії оцінки сучасної діяльності висококваліфікованих футболістів. *Слобожан. наук.-спорт. вісн.* 2002. №5. С. 87-89.

References

1. Vykhrov, K. (2000). *Pedahohichnyi kontrol v protsesi trenuvannia* [Pedagogical control in the process of training]. Kyiv [in Ukrainian]. **2. Vozniuk, T. V.** (2016). *Osnovy teorii ta metodyky sportyvnoho trenuvannia: navchalnyi posibnyk* [Fundamentals of the theory and method of sports training]. Vinnytsia: FOP Korzun D. Yu. [in Ukrainian]. **3. Kostiukevych, V. M.** (2017). *Teoriia i metodyka vykladannia futbolu: Nnavchalnyi posibnyk* [The theory and method of teaching football]. Kyiv: KNT [in Ukrainian]. **4. Lisenchuk, H. A.** (2003). *Upravlinnia pidhotovkoiu futbolistiv* [Management of football players training]. Kyiv: Olimp. l-ra [in Ukrainian]. **5. Liukshynov, N. M.** (2006). *Mystetstvo pidhotovky vysokoklasnykh futbolistiv* [The art of training high-class footballers]. Moskva: Rad. sport, TVD Dyvizion [in Russian]. **6. Sirenko, R. R.** (2006). *Kompleksnyi kontrol pratsezdatsnosti yunikh futbolistiv: metodyka, otsinka ta korektsiia* [Comprehensive performance monitoring for young footballers: methodology, evaluation and correction]. Kyiv: Federatsiia futbolu Ukrainy. VKF «Kombi LTD» [in Ukrainian]. **7. Sychov, B. V.** (2002). *Kryterii otsinky suchasnoi diialnosti vysokokvalifikovanykh futbolistiv* [Criteria for assessing the current activity of highly skilled players]. *Slobozhanskyi naukovo-sportyvnyi visnyk – Slobozhansk Scientific and Sport Bulletin*, 5, 87-89 [in Ukrainian].

Леонтєва І. В., Леонтєв О. В. Форми обліку успішності студентів навчально-наукового інституту фізичного виховання і спорту в процесі вивчення дисципліни «Футбол з методикою викладання»

У даній статті розглядається проблема докорінного поліпшення якості підготовки майбутніх фахівців у сфері фізичного виховання і спорту, яке може бути забезпечене не тільки значним поліпшенням методів навчання, але і зворотним зв'язком, який реалізується через навчальну, творчу,

практичну діяльність студентів. Простежується ідея поліпшення педагогічного контролю на основі впровадження багатобальної системи оцінювання знань і вмінь студентів в умовах кредитно-модульної системи навчання. Особливу увагу при вивченні даної дисципліни на першому етапі приділяється історії виникнення, походження і розвитку футболу, їх роль та місце в системі фізичного виховання. Паралельно з освоєнням технічних дій, студенти вивчають тактику гри, відпрацьовують правила гри і методику суддівства на практиці, засвоюють різні способи взаємодії з партнерами у подвійних, потрійних, простих тактичних побудовах. У статті аналізується модульна програма навчання дисципліни «Футбол з методикою викладання», які розділені на змістовні модулі, кожен з яких містить. Окремі теми аудиторної та самостійної роботи. Оцінювання успішності студента при освоєнні змістовного модуля здійснювалася на основі результатів поточного і підсумкового контролю. Авторами запропоновано, що нарахування балів проводилося у встановлений термін, передбачений робочим планом дисципліни. При цьому в модулі встановлюються форми контролю знань та їх кількості (навчальна активність студента на заняттях, навчальна практика, нормативи, результати тестування, самостійна робота).

Ключові слова: оцінювання, педагогічний контроль, футбол, кредитно-модульна система.

Леонтьева И. В, Леонтьев О. В. Формы учета успеваемости студентов учебно-научного института физического воспитания и спорта в процессе обучения дисциплины «Футбол с методикой преподавания»

В данной статье рассматривается проблема коренного улучшения качества подготовки будущих специалистов в сфере физического воспитания и спорта, которое может быть обеспечено не только значительным улучшением методов обучения, но и обратной связью, которая реализуется через учебную, творческую, практическую деятельность студентов. Прослеживается идея улучшения педагогического контроля на основе внедрения многобальной системы оценивания знаний и умение студентов в условиях кредитно-модульной системы обучения. Особое внимание при обучении данной дисциплины на первом этапе уделяется истории возникновения происхождения и развитие футбола, роль и место в системе физического воспитания.

Параллельно с освоением технических действий, студенты изучают тактику игры, отрабатывают правила игры и методику судейства на практике, осваивают разные способы взаимодействия с партнерами в двойных, тройных, простых тактических построениях. В статье анализируется модульная программа обучения дисциплины «Футбол с методикой преподавания», которые разделены на содержательные модули, каждый с которых содержит отдельные темы аудиторной и самостоятельной работы. Оценивание успешности студента при освоении содержательного модуля осуществлялась на основе

результатов текущего и итогового контроля. Авторами предложена, что начисление баллов проводилось в установленный термин, предусмотренный рабочим планом дисциплины. При этом модуле устанавливаются формы контроля знаний и их количества (учебная активность студента на занятиях учебная практика нормативы результаты тестирования самостоятельная работа).

Ключевые слова: оценивание, педагогический контроль, футбол, кредитно-модульная система.

Leontieva I., Leontiev O. Monitoring Student's Progress of the Educational and Research Institute of Physical Education and Sports in the Process of Learning the Discipline of «Football with the Methods of Teaching»

The article is devoted to the problem of radical improvement of the quality of training of future specialists in the sphere of physical education and sport, which can be provided not only a significant improvement of teaching methods, but also the feedback that is realized through educational, creative, practical work of students. It traced the idea of improving the pedagogical control through the introduction of a points assessment system knowledge and skills of students in terms of credit-modular system of training. Particular attention in the training of this discipline at the first stage is given to the football technology in defense and offense.

At the same time with the development of technical activities, students learn the tactics of the game, work out the rules of the game and refereeing technique in practice, learn different ways of interacting with partners in double, triple, simple tactics. The article analyzes the modular training program of discipline tourism and outdoor games with the methods of teaching, which are divided into meaningful units, each with a separate theme which includes classroom and independent work. Assessing the success of a student during the development of the module was carried out on the basis of the current and final control. The authors proposed that the Scoring was conducted within the prescribed term, provided the work plan of discipline. With this module installed forms of knowledge and control of their number (the student's educational activities in the classroom learning the practice test standards of independent work).

Key words: assessment, teaching control, football, credit-modular system.

Стаття надійшла до редакції 20.03.2019 р.

Прийнято до друку 31.05.2019 р.

Рецензент – д.п.н., доц. Бабич В. І.